

QVÆSTIO MEDICA.

QVODLIBETARIIS DISPVATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS IV. FEBRVARII.

M. BERTINO DIEVXIVOYE, Doctore Medico, Præsîde.

An lingua Hæsitantes Melancholici?

989

VOX solius animantis quod respirat propria, non quævis aëris ad guttur alisiko, eiusque per rimulam effusio est, sed ea dumtaxat, in qua omnia, & moderatè se habent. Vtenim obiecto duriori corpore victus aër dissilit facîle, evertitur, & fugit non expectatâ repercussione; sic molliori quàm pro eius naturâ opposito, languidiùs percutitur. Productus sonus fit & sermo, dum statim explanatis literis, quæ sunt vocis affectiones, mansuecit humanior factus. Hoc solum linguam manet officium, vtpotè quæ primariò loquutionis, non vocis sit author. Hinc solus homo Mutescit, solus lingua Titubat, solus Blasus esse potest. Nec tamen omnibus datum est hæsitare, licet sæpiùs hoc egregij, fortetque viri incurrant vitium haud aspernandum, vtpotè quod Melancholicorum est.

NE is quidem perpetuò inter loquendum vacillat, qui reuera *ιγρίσσει* videtur. Errorem seu nodum exoluit aliquando Lyfius Bacchus, continens oratio, ipsumque cum tempore loquelæ exercitium. Tunc enim expeditius fit linguæ plectrum, nec huius quàm Imaginationis tardior efficitur motus; nec offensaculo tandiu retinetur Lingua, quæ *μαλαδίτη* ex sicca, & paulò duriori facta, variè commodèque mouetur ad sermonem. Huius autem tot sunt genera, quot varijs distinguntur partibus orbis incolæ; licet vox in homine, vt in alia quaque animantium specie simplex, & vniformis existat. Ergo Quadrupedibus voces explanandi denegata facultas. At tam egregia simile quid imitandi virtus cadit in garrulum quoddam auium genus, vt crederes Coruos Poëtas, & Poëtrias Picas, humanosve cum suo *ψαίει* Psittacos.

LINGVAM Cordis & Mentis interpretem situ medio, conformatione singulari, plurium diuersi generis partium concentu mirabili, exactâ adamussim temperie, officio præstantissimo, vt summâ conditam providentiâ, sic plenissimè & perfectissimè suis absolutam numeris fuisse vides. An propterea, vel cum laudando mirificè iuuat, lingua est in nobis quid optimum, aut simul visa est pessima portio corporis, dum criminando terrimè nocet? Vt vt sit summè perfecta hærent in lubrico, admodumque facilis error, aut lapsus est, vbi tot occurrunt rerum discrimina. Nunquid in homine vox serijs perficitur, aut si tantillum addas, vel demas, totius instrumenti viciatur actio nobilissima. Vinculum si laxius est præcipitatione linguæ sermo impeditur, non minùs quàm eiusdem pigritie, cum illud paulò astrictius est. Quid si omnia hîc veluti frigiditate stupefiant, vix permeant à neruis in linguam spiritus animales, torpeant muscoli subfrigidi, crassiorisque humoris congeriè, atque *δυσμένον* euadant? Namque tunc aut sermo non explanatur, aut vox ipsa in primo limine hæret.

HAVD rarò quidem Natura obsistit, parentumque emendat iniurias. Sed enim subditam sibi non immutat omninò materiam, pro cuius conditione inuita licet operatur. Biliofis ignea, Sanguineis aërea, Pituitosis aquea, Melancholicis terrestris est. Hinc Melancholicis omnia ficciora, sed præsertim deteriora sunt vocis organa, quæ qualitarum, & conformationis in partibus certam commoderationem exoptant. Nam duriora vix cedunt, imò non absimili enutrita, quo primùm conformata sunt sanguine crasso, duro & sæculento obicem faciunt. Ad eum allidens Lingua eò grauiùs errat, quo velociùs fertur Melancholicorum imaginatio, quâ præstant, aut quasi viuere diceret. Vt enim Menti, sic Phantasia vicinus affulget calor. Hinc varia, atque multiplex Intellectui obuersatur cogitatio; quæ vt optima statim probatur, sic breuî celeritèrque, nec inordinatè tamen constitutæ in ore mandatur interpreti linguæ, sed citiùs, quàm vt eius impetum assequi valeat: in quo dum contentis viribus enixè laborat, titubat proculdubio, quoniam impedita, mutilamque conceptorum imaginem elisis, aut deformiter continuatis syllabis in lucem edit difficili partu.

SVA est vocis, vt vultus physionomia corporis temperiei, animique moribus intelligendis. Valdè grauis, corrupta, & *καθαρὰ* stoliditatis; acuta & sicca varietatis; acuta *δολιχῆς* & mollis *εὐθραδῆς*; Concaua, rigida, inflexibilis magnanimitatis *συμπίπτει* etc. Eunuchi, Mulieres naturâ frigidiores omnes *λαμπρόν*. Viri, Puberes collecto iam semine calidiores *βαρύγονοι* percipiuntur, ad eò eximia est testium cum thoracis partibus consensio. Ipsi naturâ Blasî, Balbi, ac linguâ Hæsitantes paulò frigidiori temperiè notantur, cum asperiores lenioribus commutare literas, syllabas elidere, easque seu *λόγους αὐτίκως* non posse, hoc contingat natiuâ musculorum gutturis & linguæ impotentia ob caloris in primâ conformatione defectum, maximè cum nimia partium crassitie solitæ spirituum viæ intercipientur, vel insigni siccitate *σπανόγηται καὶ ἐκ ἀπαισθημένους ἔχοντες καὶ παχύνει τὴν γλῶσσαν*. Hinc eâ titubant, sermones *δι' ἀδυναμίαν* non explanant Melancholici cum sint. Nec immeritò Naturæ affines incurrere solent affectus, namque linguæ Hæsitantiam liberat Varix ad testem.

Ergo lingua Hæsitantes Melancholici.

Proponebat Lutetiæ GERMANVS HVREAV Parisinus, A. R. S. H. M. DC. XLIX.

DOMINI DOCTORES DISPVATVRI.

M. Rolandus Merlet.

M. Stephanus le Gaigneur.

M. Petrus Bourdelot.

M. Quentinus Theuenin Sch. Censor.

M. Charolus le Breton.

M. Claudius Perrault.

M. Sebastianus Rainssant.

M. Nicolaus Brayer.

M. Cyprianus Hubart.

